

ЗАКОН О ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ

І ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређује се основно образовање и васпитање, као део јединственог система образовања и васпитања.

Основно образовање и васпитање остварује се у складу са Уставом, законом којим се уређују основе система образовања и васпитања (у даљем тексту: Закон), ратификованим међународним конвенцијама, повељама, споразумима и овим законом.

Термини изражени у овом закону у граматичком мушком роду подразумевају природни женски и мушки род лица на које се односе.

Делатност основног образовања и васпитања

Члан 2.

Основно образовање и васпитање је делатност од непосредног друштвеног интереса и остварује се као јавна служба.

Образовно-васпитни рад у смислу овог закона обухвата наставу и друге облике организованог рада са ученицима.

Члан 3.

Делатност основног образовања и васпитања обавља основна школа (у даљем тексту: школа), и то:

- 1) основна школа;
- 2) основна школа за образовање одраслих;
- 3) основна музичка школа;
- 4) основна балетска школа;
- 5) основна школа за образовање ученика са сметњама у развоју.

Школа обавља делатност основног образовања и васпитања остваривањем школског програма, у школском и другом простору.

У школском и другом простору забрањено је организовање и окупљање ученика, осим у циљу остваривања свих програма образовања и васпитања.

Право на основно образовање и васпитање

Члан 4.

Свако лице има право на бесплатно и квалитетно основно образовање и васпитање.

Бесплатно основно образовање и васпитање у државној школи обухвата школарину, накнаде и трошкове везане за упис, похађање свих врста наставе и издавање докумената.

Ученик може бесплатно да користи књиге, школски материјал, превоз, исхрану, као и смештај када је то потребно.

Школа обезбеђује смештај и исхрану ученика за кога није могуће организовати превоз или када је због услова и трајања превоза угрожена његова безбедност и дневно психофизичко функционисање.

Обавезност основног образовања и васпитања

Члан 5.

Основно образовање и васпитање у трајању од осам година обавезно је и остварује се у складу са законом.

Припремни предшколски програм део је обавезног образовања и васпитања.

Члан 6.

Родитељ, односно старатељ дужан је да обезбеди да његово дете изврши основношколску обавезу.

Члан 7.

Дете држављанин Републике Србије има право да основно образовање и васпитање стиче у националној школи.

Члан 8.

Родитељ, односно старатељ ученика има право да за своје дете изабере основно образовање и васпитање у државној или приватној школи, односно образовање код куће или на даљину.

Задатак школе

Члан 9.

Основни задатак школе је да омогући једнако квалитетно образовање и васпитање за свако дете и ученика, под једнаким условима, без обзира где се школа налази, односно где се образовање и васпитање одвија.

Особе које делују у школском систему нарочито ће промовисати једнакост међу свим ученицима и активно се супротстављати свим врстама дискриминације и насиља.

Интеграција ученика са сметњама у развоју и тешкоћама у учењу

Члан 10 .

Ученик са сметњама у развоју и тешкоћама у учењу, у смислу овог закона, јесте дете ометено у душевном развоју, слепо и слабовидо дете, глуво и наглуво дете, дете са говорно-језичким сметњама, дете са поремећеном моториком, дете са инвалидитетом, дуготрајно болесно дете, дете са недостацима у појединачним подручјима учења, дете са емоционалним сметњама и дете са поремећајима у понашању, коме је потребно прилагођено спровођење програма образовања и васпитања са додатном стручном помоћи.

Дете са сметњама у развоју и тешкоћама у учењу има право на индивидуални образовни план, у складу са Законом.

Ученик са сметњама у развоју и тешкоћама у учењу стиче основно образовање и васпитање у школи заједно са осталим ученицима, ако посебном подршком може да се задовољи његова индивидуална потреба у образовању.

Талентовани и даровити ученици

Члан 11.

Талентован и даровит ученик, односно ученик са изузетним способностима има право на индивидуални образовни план који ће омогућити да се његов развој и напредовање одвија према способностима и интересовањима, у складу са Законом.

Талентован ученик уписан у први разред средње музичке, односно балетске школе, који је завршио седми разред има право да полагањем разредних испита заврши школу.

Ученик са изузетним музичким, односно балетским способностима има право да стиче музичко или балетско образовање и васпитање на основу јединственог школског програма за таленте који се доноси на основу наставног плана и програма основног образовања и васпитања, музичког или балетског и средњег образовања и васпитања.

Језик остваривања образовно-васпитног рада

Члан 12.

Образовно-васпитни рад остварује се на српском језику, ћириличким писмом.

За припаднике националне мањине образовно-васпитни рад остварује се и на језику и писму националне мањине, односно двојезично, ако се приликом уписа у први разред за то определи најмање 15 ученика.

Школа може да остварује образовно-васпитни рад на језику и писму националне мањине, односно двојезично и за мање од 15 ученика уписаних у први разред, уз сагласност министарства надлежног за послове образовања (у даљем тексту: Министарство).

Када се образовно-васпитни рад остварује на језику и писму националне мањине, школа је у обавези да за ученика организује наставу српског језика.

Када се образовно-васпитни рад остварује на српском језику, за ученика припадника националне мањине организује се настава језика националне мањине са елементима националне културе.

Образовно-васпитни рад може да се изводи на страном језику, односно двојезично, уз сагласност Министарства.

Када се образовно-васпитни рад остварује на страном језику, ученику се организује настава српског језика.

Ближе услове за остваривање програма образовно-васпитног рада на страном језику прописује министар надлежан за послове образовања (у даљем тексту: министар).

Образовно-васпитни рад за ученике који користе знаковни језик, односно знаковно писмо или друга техничка решења остварује се у складу са Законом.

II ШКОЛА

Типови

Члан 13.

Тип школа према програму образовања и васпитања који остварује је: национална школа и страна школа.

Национална школа остварује наставни план и програм донет на основу Закона.

Страна школа остварује страни програм у складу са Законом.

Национална школа

Члан 14.

Национална школа оснива се као државна, а може да се оснује као приватна.

Државну школу оснива Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе.

Приватну школу оснива друго домаће правно или физичко лице, односно страно лице .

Страна школа

Члан 15.

Страну школу оснива страна држава, страно правно или физичко лице у складу са Законом.

Осим услова прописаних Законом, услов за оснивача стране школе је гаранција пословне банке да су обезбеђена потребна средства за први и други циклус основног образовања и васпитања.

Јавна исправа коју издаје страна школа признаје се и изједначава са јавном исправом коју издаје национална школа, након спровођења поступка признавања стране школске исправе.

Државна школа

Члан 16.

Државна школа оснива се у складу са актом о мрежи школа.

Мрежа школа треба да је рационална и да обезбеђује остваривање једнаког права на доступност образовања и васпитања свим ученицима на одређеном подручју.

Доступност мреже подразумева могућност стицања образовања и васпитања у седишту или другом објекту, организовањем издвојеног одељења школе, примерено удаљеном од места становања, уз инфраструктурну повезаност и услове који не угрожавају безбедност ученика.

Приватна школа

Члан 17.

Приватна школа оснива се у складу са Законом.

Уколико има више оснивача приватне школе њихова међусобна права и обавезе уређују се уговором.

Јавна исправа коју издаје национална школа основана као приватна, чији је оснивач друго страно лице, признаје се и изједначава са јавном исправом коју издаје државна школа или приватна школа чији је оснивач друго домаће правно или физичко лице - без спровођења поступка признавања стране школске исправе.

Издвојено одељење**Члан 18.**

Школа која има решење о верификацији, може да обавља делатност ван седишта у издвојеном одељењу (објекту школе или другом простору) ако испуњава услове у складу са Законом.

Настава и други облици образовно-васпитног рада ван седишта школе остварују се уз уважавање демографских, географских, економских и културних специфичности.

Школа може почети са радом ван седишта, по добијању решења о верификацији за обављање делатности у издвојеном одељењу, у складу са Законом.

Претпоставке за рад школе**Члан 19.**

Претпоставке за остваривање образовно-васпитног рада школе, у смислу овог закона, јесу, нарочито:

- 1) потреба за основним образовањем и васпитањем на одређеном подручју у погледу броја деце;
- 2) школски програм;
- 3) простор, опрема и наставна средства;
- 4) наставници и стручни сарадници;
- 5) финансијска средства;
- 6) хигијенско-технички услови;
- 7) еколошки услови;
- 8) заштита и безбедност ученика;
- 9) физичка доступност и прилагођеност школског и другог простора деци са сметњама у развоју.

Школа посебне педагошке оријентације**Члан 20.**

Приватна школа може да се устроји као школа посебне педагошке оријентације (Штајнер, Декроли, Монтесори и слични програми) када Министарство утврди да реализација њеног програма обезбеђује остваривање стандарда за завршетак основног образовања и васпитања.

Школа из става 1. овог члана мора да поседује сертификат међународно признатог удружења школа исте педагошке оријентације.

III ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Циљеви основног образовања и васпитања

Члан 21.

Школа има јединствен циљ да образовањем и васпитањем обезбеди целовит и усклађен физички, интелектуални, социјални и морални развој ученика и припреми га за наставак школовања.

Циљеви основношколског образовања и васпитања су:

- 1) стицање и развијање кључних знања, способности, вештина и навика у области језичке, математичке, научне, уметничке, здравствене, еколошке и информатичке компетенције неопходне за живот у савременом друштву, наставак даљег школовања;
- 2) васпитавање за улогу одговорног грађанина у демократском друштву, поштовање и промовисање дечјих, људских и грађанских права и вредности европског друштва;
- 3) развој личног, групног и националног идентитета, свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање традиција и култура свог и других народа, националних мањина и етничких заједница;
- 4) развијање физичких способности деце и ученика, очување здравља, потреба и навика за свакодневним физичким активностима и здравим стилевима живота;
- 5) развој мултикултурализма и васпитавање за опште културне и цивилизацијске вредности;
- 6) развој предузимљивости као личног усмерења на ефикасну акцију, иновативност и креативност ученика;
- 7) развијање свести о важности одрживог развоја човекове природне околине;
- 8) оспособљавање за разумевање и доживљавање уметности, као и изражавање на језицима уметности;
- 9) развој способности комуникације, дијалога, осећања солидарности, квалитетне и ефикасне сарадње са другима, способности за тимски рад, неговање другарства и пријатељства.

Исходи

Члан 22.

После завршетка основног образовања и васпитања ученик ће:

- 1) ефикасно усмено и писмено комуницирати на српском, односно на српском и језику националне мањине;
- 2) ефикасно усмено и писмено комуницирати на најмање једном страном језику;
- 3) бити математички писмен, способан да разуме и примењује математичка знања;

- 4) бити информатички писмен и способан да ефикасно користи информационе технологије;
- 5) поседовати научно заснована основна знања о природном и друштвеном окружењу и свом месту у њима;
- 6) развити осећање припадности сопственој породици, нацији и култури, познавати сопствену традицију и доприносити њеном очувању и развоју;
- 7) познавати и поштовати традицију, идентитет и културу других социјалних група и заједница и бити способан и заинтересован да сарађује са њиховим припадницима;
- 8) бити способан да разуме различите форме и медије уметничког изражавања и комуникације;
- 9) бити одговоран према сопственом здрављу и његовом очувању;
- 10) бити одговоран према очувању и унапређивању квалитета животне средине;
- 11) познавати и уважавати људска и дечја права и бити способан да активно учествује у њиховом остваривању;
- 12) бити способан за конструктивну сарадњу са другима и тимски рад;
- 13) знати како да учи и управља процесом активног учења;
- 14) одговорно и ефикасно управља сопственим понашањем, има предузимљив приступ и оријентацију на остварење постављених циљева.

IV ПРОГРАМИ И ОРГАНИЗАЦИЈА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

Програми

Члан 23.

Образовно-васпитни рад остварује се на основу школског програма, у складу са Законом.

Школа може да остварује и:

- 1) школски програм за образовање одраслих;
- 2) школски програм за музичко образовање;
- 3) школски програм за балетско образовање;
- 4) индивидуални програм српског језика, односно језика националне мањине за ученике који не познају језик на коме се изводи настава;
- 5) предшколски програм, односно припремни предшколски програм;
- 6) друге програме усмерене на унапређивање и повећање квалитета образовно-васпитног рада.

Наставни предмети

Члан 24.

Наставни предмети који се изучавају у школи, према наставном плану и програму основног образовања и васпитања, јесу:

- 1) обавезни предмети;
- 2) обавезни изборни предмети;
- 3) изборни предмети.

Обавезни предмети у првом и другом циклусу су: српски језик, страни језик, математика, ликовна култура, музичка култура и физичко васпитање.

Обавезни предмети у првом циклусу су и свет око нас, природа и друштво, а у другом циклусу историја, географија, физика, биологија, хемија и техничко и информатичко образовање.

Када се настава у школи реализује на језику националне мањине, осим наставних предмета из ст. 2. и 3. овог члана, обавезан предмет је и језик националне мањине.

Обавезни изборни предмети су верска настава и грађанско васпитање, а у другом циклусу и страни језик и физичко васпитање - изабрани спорт.

Поред обавезних изборних предмета, школа је дужна да ученику понуди, у складу са наставним планом и програмом:

- 1) најмање три изборна предмета у првом циклусу, од којих ученик бира један;
- 2) најмање четири изборна предмета у другом циклусу, од којих ученик бира један.

За припаднике националне мањине у школи у којој се образовно-васпитни рад одвија на српском језику, изборни предмет је и језик националне мањине са елементима националне културе.

У приватној школи изучавају се обавезни и обавезни изборни предмети, а уместо изборних предмета, школа може да реализује наставу других предмета према школском програму.

Развојни план

Члан 25.

Развојни план је стратешки план развоја школе који садржи приоритете у остваривању образовно-васпитног рада, план и носиоце послова у школи, критеријуме и мерила за самовредновање и вредновање планираних активности, мере за унапређивање доступности и квалитета образовања и васпитања за децу и ученике којима је потребна додатна подршка, план припреме за завршни испит и план унапређивања образовно-васпитног рада на основу анализе резултата ученика на завршном испиту и друга питања од значаја за развој школе.

Школски програм

Члан 26.

Школски програм је документ на основу кога се остварује укупан образовно-васпитни рад у школи.

Школски програм представља основу на којој сваки наставник и стручни сарадник планира, програмира и реализује свој рад.

Школски програм омогућава оријентацију ученика и родитеља, односно старатеља у избору школе, праћења квалитета образовно-васпитног процеса и његових резултата, као и у процени индивидуалног рада и напредовања сваког ученика.

Школски програм се доноси на четири године, у складу са Законом.

Поједини делови школског програма иновирају се и надограђују у току његовог остваривања.

Школа објављује школски програм шест месеци пре почетка школске године у којој ће почети његова примена, у складу са општим актом школе.

Школски програм садржи:

- 1) циљеве школског програма;
- 2) наставни план основног образовања и васпитања и програме обавезних, обавезних изборних и изборних предмета који се изучавају у школи;
- 3) индивидуални образовни план за ученике који раде по индивидуалном образовном плану;
- 4) програм културне и јавне делатности школе;
- 5) програм слободних активности;
- 6) програм професионалне оријентације;
- 7) програм здравствене и социјалне заштите;
- 8) програм заштите животне средине;
- 9) програм превенције насиља;
- 10) програм сарадње са локалном заједницом;
- 11) програм сарадње са породицом;
- 12) програм излета, екскурзија и наставе у природи;
- 13) програм рада школске библиотеке;
- 14) програм стручног усавршавања запослених у школи.

Школски програм за образовање одраслих, школски програм за музичко образовање, школски програм за балетско образовање, предшколски програм, односно припремни предшколски програм су део школског програма када их школа остварује.

У оквиру школског програма основна музичка, односно основна балетска школа може да остварује и програм музичког односно балетског васпитања и образовања за децу предшколског узраста у трајању до једне године.

У оквиру школског програма, за децу и ученике који не познају српски језик, школа може да реализује и програм за стицање елементарних знања из српског језика.

*Начела израде школског програма***Члан 27.**

Школски програм у складу са Законом, утемељен је на начелима:

- 1) усмереност на процесе и исходе учења, више него на представљање садржаја наставних предмета;
- 2) заснованост на стандардима, уз систематско праћење и процењивање његовог квалитета;
- 3) процес развоја знања, вештина, ставова и вредности код ученика;
- 4) хоризонтална и вертикална повезаност у оквиру предмета и између различитих наставних предмета;
- 5) поштовање индивидуалних разлика међу ученицима у погледу начина учења и брзине напредовања;
- 6) заснованост на партиципативним, кооперативним, активним и искуственим методама наставе и учења;
- 7) уважавање свакодневног искуства, учења и знања која ученици стичу ван школе и њихово повезивање са садржајима наставе;
- 8) развијање позитивног односа ученика према школи и учењу, као и подстицање учениковог интересовања за учење и образовање у току читавог живота.

*Годишњи план рада***Члан 28.**

Школа доноси годишњи план рада којим се, у складу са школским календаром, развојним планом и школским програмом, утврђују време, место, начин и носиоци остваривања образовно-васпитног рада школе.

*Трајање основног образовања и васпитања***Члан 29.**

Основно образовање и васпитање траје осам година и остварује се у два образовна циклуса, у складу са законом и наставним планом и програмом.

Први циклус обухвата први, други, трећи и четврти разред.

Други циклус обухвата пети, шести, седми и осми разред.

Основно образовање одраслих траје од три до пет година и организује се по разредима од првог до осмог разреда, у складу са наставним планом и програмом.

Основно музичко образовање и васпитање траје од две до шест година и остварује се у два образовна циклуса, у складу са наставним планом и програмом донетим на основу Закона.

Основно балетско образовање и васпитање траје четири године и остварује се у два образовна циклуса, у складу са наставним планом и програмом донетим на основу Закона.

Основно музичко, основно балетско и основно образовање одраслих стиче се похађањем наставе или полагањем испита.

Музичко образовање и васпитање за ученике са изразитим музичким способностима траје десет година, а за ученике са изразитим балетским способностима осам година.

Формирање одељења и група

Члан 30.

Образовно-васпитни рад организује се у одељењу и групама, а по потреби и индивидуално.

Одељење истог разреда може да има до 30 ученика.

У једном одељењу може бити до два ученика са сметњама у развоју.

Број ученика утврђен овим законом умањује се за три уколико је у одељењу ученик са сметњама у развоју, односно за шест уколико је у одељењу два ученика са сметњама у развоју.

Образовно-васпитни рад од првог до четвртог разреда може да се организује и у комбинованом одељењу.

Комбиновано одељење састављено од ученика два разреда може да има до 15 ученика, а одељење од три или четири разреда до десет ученика.

Одељење или група у школи за образовање ученика са сметњама у развоју може да има до десет ученика, а комбиновано одељење може да има до шест ученика.

Начин формирања одељења и група у школи утврђује министар.

Настава

Члан 31.

Настава је основа образовно-васпитног процеса у школи.

Поред редовне наставе, која се може организовати полудневно и целодневно, у школи се организује допунска, додатна, припремна и модуларна настава.

За ученике којима је потребна помоћ у савладавању програма и учењу, школа организује допунску наставу.

За ученике од четвртог до осмог разреда са посебним способностима, склоностима и интересовањима за поједине предмете, школа организује додатну наставу.

За ученике упућене на разредни и поправни испит, школа организује припремну наставу.

Припремна настава се организује пре почетка испитног рока, у трајању од најмање пет радних дана са по два часа дневно за сваки предмет.

За ученике са сметњама у развоју остварује се додатна подршка у складу са индивидуалним образовним планом.

Школа је дужна да организује припрему ученика за полагање завршног испита.

Модуларна настава организује се на основу модула, у складу са Законом.

Разредна и предметна настава**Члан 32.**

За ученике првог циклуса организује се разредна настава, а за ученике другог циклуса предметна настава.

Изузетно, за ученике првог циклуса може да се организује предметна настава из страног језика, изборних и факултативних предмета, у складу са законом и наставним планом и програмом.

За припаднике националне мањине предметна настава може да се организује из српског језика и језика националне мањине са елементима националне културе од првог разреда.

Школа је дужна да за ученике четвртог разреда организује угледне часове предметне наставе и то с циљем упознавања ученика са предметним наставницима који ће реализовати наставу у петом разреду.

Угледни час планира се на основу наставног програма за четврти разред основног образовања и васпитања, у сарадњи учитеља и одговарајућег наставника предметне наставе.

Угледне часове реализују сви наставници предметне наставе из става 4. овог члана, по два пута у току школске године, односно једанпут у току полугодишта.

Школа може организовати угледне часове предметне наставе и за ученике од првог до трећег разреда.

Верска настава**Члан 33.**

Верска настава је обавезни изборни предмет у школи.

Школа је дужна да организује верску наставу за најмање 15 ученика.

Родитељ, односно старатељ одлучује да ли ће ученик похађати верску наставу.

Верска настава се спроводи у складу са начелима традиционалних цркава и верских заједница.

Забрањено је извођење верских обреда и верско организовање и окупљање у школи.

Целодневна настава и продужени боравак**Члан 34.**

Школа може да организује целодневну наставу и продужени боравак, по правилу, за ученике првог и другог разреда, а када је потребно и за ученике трећег и четвртог разреда.

Организовање целодневне наставе и продуженог боравка у школи врши се уз сагласност Министарства.

У оквиру продуженог боравка, односно слободних активности у целодневој настави, обезбеђују се чување, културно-уметничке, спортске

активности, учење, израда домаћих задатака и извршавање других обавеза ученика.

Ближе услове организовања целодневне наставе и продуженог боравка прописује министар.

Настава за ученике на кућном и болничком лечењу

Члан 35.

Школа може да организује образовно-васпитни рад као посебан облик рада за ученике на дужем кућном или болничком лечењу, уз сагласност Министарства.

За ученике који због већих здравствених проблема или хроничних болести не могу похађати наставу дуже од три недеље настава се организује у кући, односно здравственој установи.

Настава код куће и на даљину

Члан 36.

Родитељ, односно старатељ има право да организује свом детету основношколско образовање и васпитање код куће.

Родитељ, односно старатељ је дужан да до краја наставне године писмено обавести школу у коју је дете, односно ученик уписан о намери да за своје дете од следеће школске године организује наставу код куће.

Настава може да се остварује, на захтев родитеља, односно старатеља и као настава на даљину.

О образовању на даљину школа одлучује на основу расположивих средстава, потребних за овај вид образовања и васпитања.

Школа води евиденцију о образовању и васпитању ученика код куће и на даљину.

Ближе услове за остваривање наставе код куће и на даљину прописује министар.

Културна и јавна делатност школе

Члан 37.

Културна и јавна делатност школе остварује се на основу програма културне и јавне делатности.

Културна и јавна делатност обухвата: прославе дана школе, почетка и завршетка школске године, прославе школских и државних празника, приредбе, изложбе, спортска такмичења и друге активности које доприносе проширењу утицаја школе на васпитање ученика и културном развоју окружења школе.

Програм слободних активности

Члан 38.

У циљу јачања образовно-васпитне делатности школе, подстицања индивидуалних склоности и интересовања, правилног коришћења слободног времена, као и ради богаћења друштвеног живота и разоноде ученика, развијања и неговања другарства и пријатељства школа је дужна да реализује слободне активности.

Професионална оријентација ученика

Члан 39.

Школа у сарадњи са установама за професионалну оријентацију помаже родитељима, односно старатељима и ученицима у избору средње школе и занимања, према склоностима и способностима ученика и у том циљу прати њихов развој и информише их о карактеру и условима рада појединих занимања.

Ради праћења индивидуалних склоности ученика и пружања помоћи ученицима и њиховим родитељима у избору средње школе и занимања, школа формира тим за професионалну оријентацију, у чијем саставу су стручни сарадници и наставници.

Тим за професионалну оријентацију реализује програм професионалне оријентације за ученике седмог и осмог разреда.

Здравствена и социјална заштита у школи

Члан 40.

Школа сарађује са здравственим установама у спровођењу здравствене заштите ученика, посебно у обављању лекарских прегледа деце стасале за упис у први разред, спровођењу редовних систематских лекарских прегледа и вакцинација, у складу са законом.

По обављеном лекарском прегледу, изабрани лекар издаје доказ о здравственом прегледу који садржи утврђено здравствено стање детета.

Родитељ, односно старатељ доставља доказ о здравственом прегледу детета уз документацију потребну за упис.

Редовни систематски преглед ученика је обавезан и бесплатан, обавља се најмање једном у току школске године, уз претходно обавештење родитеља, односно старатеља.

Школа у сарадњи са надлежним установама брине о социјалној заштити, посебно ученика из осетљивих друштвених група, на основу програма здравствене и социјалне заштите.

Заштита животне средине

Члан 41.

Заштита животне средине обухвата активности усмерене на јачање или развој еколошке свести, као и чување природних ресурса.

Школа доприноси заштити животне средине остваривањем програма заштите животне средине, у складу са законом.

Превенција насиља

Члан 42.

Превенција насиља у школи остварује се у складу са Законом, на основу програма који је саставни део школског програма.

У реализацију програма превенције и решавања конфликта међу ученицима, родитељима и запосленима у школи, могу да буду укључени и посредници.

Програм сарадње са локалном заједницом

Члан 43.

Сарадња са локалном заједницом реализује се на основу програма који чини део школског програма.

Школа прати, укључује се у дешавања у локалној заједници и заједно са њеним представницима планира садржај и начин сарадње, нарочито о питањима од којих зависи развитак школе.

Програм сарадње са породицом

Члан 44.

Школа подстиче и негује партнерски однос са родитељима, односно старатељима ученика, заснован на принципима међусобног разумевања, поштовања и поверења.

Програмом сарадње са породицом, школа дефинише области, садржај и облике сарадње са родитељима, односно старатељима деце и ученика, и то у циљу унапређивања квалитета образовања и васпитања, као и обезбеђивања свеобухватности и трајности васпитно-образовних утицаја.

Излети, екскурзије и настава у природи**Члан 45.**

Школа може да планира извођење излета, екскурзија и наставе у природи, на начин и под условима утврђеним наставним планом и програмом.

Програм излета, екскурзија и наставе у природи саставни је део школског програма и годишњег плана рада школе.

Програм стручног усавршавања запослених у школи**Члан 46.**

Програм стручног усавршавања запослених у школи обухвата преглед планираних акредитованих и других програма стручног усавршавања запослених у школи.

Школска библиотека**Члан 47.**

Школска библиотека је место библиотечко-информационе, васпитно-образовне и културне и јавне делатности школе.

У школској библиотеци прикупља се, обрађује и ученицима и наставницима даје на коришћење књижна и некњижна грађа.

Задатак школске библиотеке је да унапређује све облике и методе образовно-васпитног рада, помаже стручном усавршавању наставника и код ученика развија навике читања и коришћења библиотечких услуга, као и да ученике оспособљава да користе информације у свим облицима и на свим медијима и омогући им да овладају вештинама потребним за учење у току читавог живота.

Свака школа дужна је да има школску библиотеку, у складу са законом. Програм рада школске библиотеке саставни је део школског програма.

Дечје и ученичке организације у школи**Члан 48.**

Школа може да има своје организације деце и ученика, а може да се повезује и са организацијама ван школе (Дечији савез, Црвени крст, организације горана, планинара, извиђача и слично), у складу са законом.

Вођење летописа и представљање рада школе**Члан 49.**

Школа је дужна да води летопис за сваку школску годину.

Летопис садржи све писане податке о активностима школе и реализацији образовно-васпитног рада.

Школа у посебној публикацији представља податке о свом раду, карактеристикама програма, организацији рада школе, у складу са годишњим планом рада, права и дужности ученика, правила понашања, кућни ред и друге податке од значаја за представљање школе.

Школа ће публикацију објавити на својој интернет страни до 1. октобра за текућу школску годину, а може је поделити ученицима у штампаном облику.

Школа је дужна да има своју интернет страну.

Ученичке задруге

Члан 50.

У школи може да се оснује ученичка задруга.

Рад ученичке задруге уређује се статутом школе и правилима за рад задруге, у складу са законом.

Рад ученика у ученичкој задрузи треба да утиче и на развој њиховог правилног односа према раду, професионално усмеравање, повезивање наставе са светом рада, развијање свести о одговорности за преузете обавезе, као и на развој правилног односа према тимском раду.

Школа може пружати услуге и продавати производе настале као резултат рада у ученичкој задрузи, као и школски прибор и опрему.

Средства стечена радом ученичке задруге користе се за проширење материјалне основе рада ученичке задруге, екскурзије, исхрану ученика, награде члановима задруге и унапређивање образовно-васпитног рада у школи и друге сврхе у складу са актима којима се уређује рад ученичке задруге.

Образовање у иностранству

Члан 51.

За децу грађана Републике Србије који су на привременом боравку у иностранству може да се обезбеди допунско основно образовање и васпитање по посебном наставном плану и програму.

V УЧЕНИЦИ

Упис

Члан 52.

Уписом у први разред школе дете стиче својство ученика.

У први разред школе уписује се свако дете које до почетка школске године има најмање шест и по, а највише седам и по година, у складу са Законом.

Дете старости од шест до шест и по година уписује се у први разред након провере спремности за полазак у школу.

Школа је дужна да организује проверу спремности из става 3. овог члана.

Ако дете старије од седам и по година због болести или других разлога није уписано у први разред, може да се упише у први или одговарајући разред, на основу претходне провере знања.

Родитељ, односно старатељ, одговоран је за упис детета у први разред, за редовно похађање наставе и обављање других школских обавеза ученика.

Јединица локалне самоуправе води евиденцију и обавештава школу и родитеље, односно старатеље, о деци која су стасала за упис у први разред најкасније до краја фебруара текуће године за наредну школску годину.

Школа је дужна да у року од 30 дана обавести родитеља, односно старатеља, о одлуци по захтеву за упис детета ван подручја школе.

Школа је дужна да обавести родитеља, односно старатеља и јединицу локалне самоуправе о детету које није уписано у први разред, најкасније 15 дана пре почетка школске године.

Школа је дужна да обавести родитеља, односно старатеља о ученику који нередовно похађа или је престао да похађа наставу, најкасније четири дана од дана престанка похађања наставе.

Ако родитељ по пријему обавештења не изврши своју обавезу, школа обавештава јединицу локалне самоуправе, у року од 15 дана.

У школу за образовање ученика са сметњама у развоју, ученик се уписује у складу са Законом.

У основну музичку, односно основну балетску школу може да се упише дете, ученик основне и средње школе, односно одрасли који положи пријемни испит за утврђивање његове музичке, односно балетске способности.

Ученик који није завршио први циклус основне музичке, односно основне балетске школе може да се упише у други циклус након положеног испита за проверу нивоа знања.

Ученик основне музичке или основне балетске школе може да настави стицање музичког, односно балетског образовања и васпитања по јединственом школском програму за таленте, ако се утврди да има изузетне музичке, односно балетске способности.

Оптерећење ученика и трајање часа

Члан 53.

Ученик у првом циклусу има до 20 часова наставе недељно, односно до четири часа дневно.

Ученик у другом циклусу има до 25 часова недељно, односно до пет часова дневно.

Ученик у првом циклусу који стиче основно образовање и васпитање на језику националне мањине има до 23 часа наставе недељно, а у другом циклусу до 28 часова недељно.

Часови из ст. 1, 2. и 3. овог члана могу се увећати до пет часова недељно часовима изборних предмета и осталим активностима.

Час наставе, по правилу, траје 45 минута.

Изузетно, час може да траје и краће од 45 минута, у складу са наставним планом и програмом.

Трајање часа може се прилагодити посебним условима у којима се остварује образовно-васпитни рад у одређеном временском периоду, уз сагласност Министарства.

Оцењивање

Члан 54.

Оцењивање је саставни део процеса наставе и учења којим се обезбеђује стално праћење остваривања прописаних циљева, исхода и стандарда постигнућа и ангажовања ученика у току савладавања школског програма.

Оцена представља објективну и поуздану меру напредовања и развоја ученика и показатељ је квалитета и ефикасности рада наставника и школе.

Оцена је јавна и саопштава се ученику одмах, са образложењем.

Ученик се оцењује из наставног предмета и владања, описном и бројчаном оценом, у складу са Законом.

Ученику се не може умањити оцена из наставног предмета због односа према ваннаставним активностима или непримереног понашања у школи.

Праћење развоја, напредовања и остварености постигнућа ученика у току школске године обавља се формативним и сумативним оцењивањем.

Формативно оцењивање је редовно проверавање постигнућа и праћење владања ученика у току савладавања школског програма, садржи повратну информацију и препоруке за даље напредовање.

Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине или за класификациони период из предмета и владања.

Ученик коме је услед сметњи у развоју, тешкоћа у учењу и других разлога потребна додатна подршка у образовању и васпитању, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености циљева и посебних стандарда постигнућа у току савладавања индивидуалног образовног плана, на начин који узима у обзир његове језичке, моторичке и чулне могућности.

Ученик који стиче образовање и васпитање по индивидуалном образовном плану са прилагођеним стандардима постигнућа, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености циљева и прилагођених стандарда.

Ученик са изузетним способностима који стиче образовање и васпитање на прилагођен и обогаћен начин, применом индивидуалног образовног плана, оцењује се на основу праћења остваривања прописаних циљева, општих и посебних стандарда постигнућа и ангажовања.

Ослобађање од наставе

Члан 55.

Ученик може бити привремено или за одређену школску годину ослобођен наставе физичког васпитања у целини или делимично.

Наставничко веће школе доноси одлуку о ослобађању ученика од физичког васпитања на основу предлога изабраног лекара.

Ученик основне музичке, односно балетске школе може бити ослобођен похађања наставе изборног предмета у школи, на захтев родитеља, односно старатеља.

Одлуку о ослобађању ученика из става 3. овог члана доноси наставничко веће школе, на основу потврде о својству ученика коју издаје основна музичка, односно балетска школа.

Похваљивање и награђивање ученика

Члан 56.

Ученик који се истиче у учењу похваљује се или награђује.

Општим актом школе одређују се услови и начин за додељивање похвала и награда, као и за ученика генерације.

У току школовања ученику се додељује диплома или награда за изузетан општи успех, односно диплома за изузетан успех из појединих наставних предмета.

Врсте диплома, односно награда и ближе услове за њихово додељивање прописује министар.

Брже напредовање ученика

Члан 57.

Ученик који се истиче знањем и способностима може да заврши школу у року краћем од осам, али не краћем од шест година.

У току једне школске године ученик може да заврши два разреда.

Наставничко веће утврђује испуњеност услова за брже напредовање ученика.

Услове и поступак напредовања ученика прописује министар.

Ученички парламент

Члан 58.

У седмом и осмом разреду школе организује се ученички парламент, у складу са Законом.

Превоз и исхрана

Члан 59.

Ученик има право на бесплатан превоз ако је његово пребивалиште удаљено више од два километра у једном правцу.

Ученик има право на бесплатан превоз без обзира на удаљеност, уколико надлежни орган за послове саобраћаја утврди да је угрожена безбедност ученика на путу од његовог пребивалишта од школе.

Ученик коме је на основу захтева родитеља, односно старатеља омогућено да похађа школу ван подручја коме припада има право на бесплатан превоз само у оквиру школског подручја у коме има пребивалиште.

Ученик са сметњама у развоју има право на бесплатан превоз без обзира на удаљеност његовог пребивалишта од школе.

Школа је дужна да ученицима, док чекају на организовани превоз, обезбеди заштиту.

Уколико због специфичних теренских, односно неповољних инфраструктурних услова, организовање превоза није могуће, школа је дужна да обезбеди пратиоца ученику.

Школа, у сарадњи са јединицом локалне самоуправе, обезбеђује ученицима један оброк дневно.

VI ИСПИТИ

Врсте

Члан 60.

Успех ученика оцењује се и на испиту.

У школи се полагају поправни, разредни, завршни, испит из страног језика и други испити.

Испити из става 2. овог члана, осим завршног испита, полагају се пред испитном комисијом од три члана од којих су два стручна за предмет.

Испитну комисију образује директор школе.

Уколико школа нема потребан број стручних лица за одговарајући предмет ангажује стручно лице из друге школе.

Ученик основне музичке школе полаже: пријемни испит за утврђивање музичке способности, годишњи, разредни и поправни испит, у складу са наставним планом и програмом.

Ученик основне балетске школе полаже: пријемни испит за утврђивање балетске способности, контролни, годишњи, разредни и поправни испит, у складу са наставним планом и програмом.

Годишњи испит из главног предмета полаже ученик основне музичке, односно основне балетске школе који је на крају школске године из главног предмета оцењен позитивном оценом.

Начин и време полагања разредних, поправних, испита из страног језика и других испита уређује се општим актом школе.

Разредни испит**Члан 61.**

Разредни испит полаже ученик који није оцењен из једног или више наставних предмета.

Ученик може бити неоцењен из одређеног наставног предмета уколико није похађао наставу више од трећине укупног годишњег броја часова тог предмета, а уколико се оцењивањем утврди да није достигао посебне образовне стандарде на основном нивоу.

Ученик може бити неоцењен и из наставног предмета из којег није извођена настава више од трећине часова утврђених настаним планом и програмом.

Ученик који на разредном испиту добије недовољну оцену из једног или два наставна предмета, или не приступи полагању разредног испита једног или два наставна предмета, полаже поправни испит.

Ученик који на разредном испиту добије недовољну оцену из више од два наставна предмета, или који не приступи полагању разредног испита из више од два наставна предмета понавља разред.

Поправни испит**Члан 62.**

Поправни испит полажу ученици од четвртог до осмог разреда који на крају другог полугодишта имају до две недовољне закључне бројчане оцене из наставних предмета.

Ученик од четвртог до седмог разреда полаже поправни испит у августовском испитном року, а ученик осмог разреда у јунском и августовском року.

Ученик од четвртог до седмог разреда који на крају другог полугодишта има више од две недовољне закључене бројчане оцене, не положи поправни испит, или не приступи полагању поправног испита, понавља разред.

Ученик осмог разреда основног образовања који има више од две недовољне закључене бројчане оцене не понавља разред.

Ученик осмог разреда који не положи поправни испит завршава започето образовање у истој школи полагањем испита из предмета из ког има недовољну оцену, у складу са Законом.

Ученици другог циклуса основне музичке, односно основне балетске школе полажу поправни испит из предмета који се не полаже као годишњи испит, а из кога на крају школске године имају недовољну оцену и ученици који су на годишњем испиту из солфеђа или теорије музике добили недовољну оцену.

Члан 63.

Ученик може да полаже испит из страног језика који није изучавао у школи.

Испит из става 1. овог члана полаже се по прописаном наставном програму за одређени разред.

Школа издаје ученику уверење о положеном испиту.

Спољашње вредновање образовно-васпитног рада

Члан 64.

Спољашње вредновање образовно-васпитног рада, у смислу овог закона, обавља се преко националне провере знања и завршног испита.

Национална провера знања

Члан 65.

Оствареност стандарда у току основног образовања и васпитања, испитује се националном провером знања.

Ученик је дужан да учествује на националној провери знања.

Резултати националне провере знања не утичу на оцене, односно на општи успех ученика.

Ближе услове за спровођење националне провере знања доноси министар.

Завршни испит

Члан 66.

Након завршеног осмог разреда ученик полаже завршни испит у основном образовању и васпитању.

Ученик полаже завршни испит по програму завршног испита за школску годину у којој је завршио осми разред, писаним путем решавањем тестова.

Програмом завршног испита одређују се наставни предмети из којих ученик полаже завршни испит.

Прилагођавање завршног испита за ученике са сметњама у развоју, зависно од врсте потребне додатне подршке, врши се према индивидуалном образовном плану.

Ученици са сметњама у развоју полажу завршни испит према стандардима дефинисаним у индивидуалном образовном плану.

VII МИНИМУМ ПРОЦЕСА РАДА***Право на штрајк*****Члан 67.**

Запослени у школи остварују право на штрајк, у складу са законом.

Штрајкачки одбор и запослени који учествују у штрајку дужни су да штрајк организују и воде на начин којим се не угрожава безбедност ученика и запослених и који омогућава наставак рада по окончању штрајка.

Запослени у школи остварују право на штрајк под условом да обезбеде минимум процеса рада школе.

Минимум процеса рада**Члан 68.**

Минимум процеса рада наставника обухвата извођење наставе и других облика непосредног образовно-васпитног рада са ученицима у трајању од 30 минута, у оквиру дневног распореда, припремање и планирање наставе, оцењивање ученика, обављање испита, осигурање безбедности ученика, рад у одељењском већу и другим стручним органима, послове у вези са евиденцијом и јавним исправама и обављање других послова, по налогу директора, неопходних за обезбеђење минимума процеса рада.

Минимум процеса рада стручног сарадника је 20 часова рада недељно у погледу остваривања свих облика рада са ученицима, наставницима, другим стручним сарадницима, педагошким асистентима, родитељима, односно старатељима ученика и обављање других послова, по налогу директора, неопходних за обезбеђење минимума процеса рада.

Минимум процеса рада осталих запослених одређује директор посебним актом, у складу са законом.

Мере**Члан 69.**

Ако запослени учествују у штрајку не обезбеђујући минимум процеса рада у складу са законом или у случају обуставе рада, директор школе покреће поступак и изриче мере у складу са законом.

Директор школе је дужан да за време штрајка организованог противно одредбама закона обезбеди остваривање образовно-васпитног рада.

VIII ЕВИДЕНЦИЈА И ЈАВНЕ ИСПРАВЕ

Врсте евиденција

Члан 70.

Школа води евиденцију о:

- 1) ученику, односно детету;
- 2) успеху ученика;
- 3) испитима;
- 4) образовно-васпитном раду;
- 5) запосленом у школи.

Евиденција о ученику

Члан 71.

Евиденцију о ученику, односно детету чине подаци којима се одређује његов идентитет (лични подаци), образовни, социјални и здравствени статус.

Лични подаци о ученику, односно детету су: име и презиме ученика, ЈМБГ, пол, датум рођења, место, општина и држава рођења, држављанство, адреса, место, општина и држава становања, контакт телефон, број у матичној књизи ученика, односно детета.

Лични подаци о родитељу, односно старатељу ученика, односно детета су: име и презиме родитеља, односно старатеља, ЈМБГ, пол, датум рођења, место, општина и држава рођења, адреса, место, општина и држава становања, контакт телефон, односно електронска пошта.

Подаци којима се одређује образовни статус ученика су: подаци о врсти школе и трајању образовања и васпитања, језику на коме ученик прати наставу, обавезним изборним предметима, изборним предметима, страним језицима, подаци о индивидуалном образовно-васпитном плану, слободним активностима за које се определио, учешћу на такмичењима, изостанцима, изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама и учешћу у раду органа школе.

Подаци којима се одређује социјални статус ученика и родитеља, односно старатеља су: подаци о условима становања (становање у стану, кући, породичној кући, подстанарству и да ли ученик има своју собу), стању породице (броју чланова породичног домаћинства, да ли су родитељи живи, да ли један или оба родитеља живе у иностранству, брачни статус родитеља и њихов образовни ниво, запослење, као и да ли примају социјалну помоћ).

Подаци којима се одређује здравствени статус ученика су: подаци о здравственом статусу које уноси изабрани лекар надлежног дома здравља, на основу којих интерресорна комисија врши процену потреба за пружањем додатне образовне, здравствене и социјалне подршке.

Евиденција о успеху ученика**Члан 72.**

Евиденцију о успеху ученика чине подаци којима се утврђује постигнут успех ученика у учењу и владању и то: оцене у току класификационог периода, закључне оцене из наставних предмета и владања на крају првог и другог полугодишта, оцене постигнуте на испитима, закључне оцене на крају школске године, издатим ђачким књижицама, сведочанствима, уверењима о положеним, односно обављеним испитима ученика, дипломама за изузетан успех и наградама.

Евиденција о испитима**Члан 73.**

Евиденцију о испитима чине подаци о разредним, поправним, контролним и годишњим испитима, о завршном испиту у основном образовању и васпитању и другим испитима у складу са законом.

Евиденција о образовно-васпитном раду**Члан 74.**

Евиденцију о образовно-васпитном раду чине подаци о: подели предмета на наставнике и распореду часова наставе и осталих облика образовно-васпитног рада, уџбеницима и другим наставним средствима, распореду писмених радова, контролним вежбама, подаци о остваривању школског програма, сарадњи са родитељима и локалном заједницом и осталим облицима образовно-васпитног рада, у складу са Законом.

Евиденција о запосленима**Члан 75.**

Евиденцију о запосленима чине подаци: име и презиме, ЈМБГ, пол, датум рођења, место, општина и држава рођења, адреса, место, општина и држава становања, држављанство, контакт телефон, електронска пошта, ниво и врста образовања, подаци о стручном усавршавању и стеченим звањима, о способности за рад са децом и ученицима и провери психофизичких способности, о познавању језика националне мањине, о врсти радног односа и ангажовања, радном стажу, истовременим ангажовањима у другим установама, о осуђиваности, изреченим дисциплинским мерама, о стручном испиту и лиценци, о задужењима наставника и стручних сарадника и фонду часова наставника, плати и учешћу у раду органа школе, у складу са Законом.

Начин прикупљања података за евиденцију**Члан 76.**

Подаци за евиденцију прикупљају се на основу документације издате од стране надлежних органа које достављају родитељи, односно старатељи и изјава родитеља, односно старатеља.

Нарочито осетљиви подаци обрађују се уз пристанак родитеља, односно старатеља који се даје у писменом облику, у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

Вођење евиденције**Члан 77.**

Прикупљени подаци чине основ за вођење евиденција.

У школи се води евиденција електронски, у оквиру јединственог информационог система просвете и на обрасцима.

Врсте, назив, садржај образаца и начин вођења евиденције прописује министар и одобрава њихово издавање.

Евиденција се води на српском језику, ћириличким писмом и латиничким писмом у складу са законом, а када се образовно-васпитни рад остварује и на језику националне мањине, евиденција се води и на језику и писму националне мањине.

Школа која остварује припремни предшколски програм води евиденцију у складу са законом којим се уређује предшколско васпитање и образовање.

Обрада података**Члан 78.**

Податке у евиденцијама прикупља школа.

Директор школе се стара и одговоран је за благовремен и тачан унос података и одржавање ажурности евиденција и безбедност података, без обзира на начин њиховог вођења.

Рокови чувања података у евиденцијама**Члан 79.**

Лични подаци из евиденције о ученицима и подаци из евиденције о успеху ученика који се односе на закључне оцене на крају школске године чувају се трајно, на прописаном обрасцу.

Подаци из евиденције о образовно-васпитном раду, испитима, о социјалном и здравственом статусу ученика и остали подаци из евиденције о успеху ученика чувају се десет година.

Подаци из евиденције о запосленима чувају се десет година, уколико другим прописом није другачије уређено.

Јавне исправе

Члан 80.

На основу података унетих у евиденцију школа издаје јавне исправе.

Јавне исправе, у смислу овог закона, су:

- 1) ђачка књижица;
- 2) преводница;
- 3) сведочанство о завршеном разреду првог циклуса за ученике који одлазе у иностранство и за одрасле;
- 4) сведочанство о сваком завршеном разреду другог циклуса;
- 5) уверење о положеном испиту из страног језика;
- 6) сведочанство о завршеном основном образовању и васпитању;
- 7) уверење о обављеном завршном испиту.

Школа уписаном ученику, на почетку школске године, издаје ђачку књижицу, а приликом исписивања – преводницу.

Преводница се издаје у року од седам дана од дана пријема обавештења о упису ученика у другу школу, а школа у коју ученик прелази, у року од седам дана обавештава школу из које се ученик исписао да је примила преводницу.

Школа која остварује припремни предшколски програм издаје јавну исправу у складу са законом којим се уређује предшколско васпитање и образовање.

Јавна исправа издаје се на српском језику ћириличким писмом, латиничким писмом у складу са Законом, а када се образовно-васпитни рад изводи на језику националне мањине, јавна исправа издаје се и на језику и писму те националне мањине.

Садржај образаца јавних исправа прописује министар и одобрава њихово издавање.

Чување и промена података

Члан 81.

Школа трајно чува матичну књигу и регистар уписаних ученика у матичну књигу, а осталу евиденцију чува десет година.

Школа ће извршити промену личних података у евиденцији и издати јавну исправу са новим подацима, по захтеву лица које достави доказ о промени личних података.

*Дупликат јавне исправе***Члан 82.**

Школа издаје дупликат јавне исправе на прописаном обрасцу, после оглашавања оригинала јавне исправе неважећом у "Службеном гласнику Републике Србије".

Школа издаје уверење о чињеницама о којима води евиденцију, у недостатку прописаног обрасца, у складу са законом.

Члан 83.

Ученику који није стекао основно образовање и васпитање, а престала му је обавеза похађања наставе и ученику који одлази у иностранство издаје се сведочанство о последњем завршеном разреду.

*Печат***Члан 84.**

Веродостојност јавне исправе школа оверава печатом, у складу са законом.

Статутом школе одређује се лице одговорно за употребу и чување печата.

*Утврђивање стеченог образовања у недостатку евиденције***Члан 85.**

Лице које нема јавну исправу о завршеном основном образовању и васпитању, односно архивска грађа је уништена или нестала, може да поднесе захтев надлежном суду, ради утврђивања стеченог образовања.

Захтев садржи доказе на основу којих може да се утврди да је лице стекло основно образовање и васпитање и потврду да је евиденција, односно архивска грађа уништена или нестала.

Потврду да је архивска грађа уништена или нестала издаје школа у којој је лице стекло образовање или друга установа која је преузела евиденцију, односно архивску грађу. Ако таква установа не постоји, потврду издаје надлежни орган јединице локалне самоуправе.

Члан 86.

Решење о утврђивању стеченог основног образовања и васпитања доноси надлежни суд у ванпарничном поступку, у складу са законом.

Решење којим се утврђује стечено основно образовање и васпитање замењује сведочанство о завршеном основном образовању и васпитању.

IX ПРИЗНАВАЊЕ СТРАНИХ ШКОЛСКИХ ИСПРАВА

Члан 87.

Држављанин Републике Србије који је у иностранству завршио школу или поједине разреде школе, односно који је у Републици Србији завршио страну школу или поједине разреде школе, има право да захтева признавање стечених страних школских исправа, као сведочанства о стеченом основном образовању и васпитању или поједином завршеном разреду школе.

Страни држављанин и лице без држављанства има право да захтева признавање стране школске исправе, ако за то има правни интерес.

Признавањем се страна школска исправа изједначава са одговарајућом школском исправом стеченом у Републици Србији.

Страну школску исправу признаје Министарство.

Поступак

Члан 88.

У поступку признавања стране школске исправе примењују се одредбе Закона о општем управном поступку уколико овим законом није друкчије уређено.

У поступку признавања узимају се у обзир: систем школовања стране државе; страни наставни план и програм; трајање школовања; права која даје страна школска исправа имаоцу и друге околности од значаја за одлучивање.

Ако се у поступку признавања утврди да савладан страни наставни план и програм савладан знатно одступа од плана са којим се упоређује, признавање се условљава полагањем одређених испита или провером знања.

Министарство може утврђивање испита и проверу знања из става 3. овог члана да повери посебној стручној комисији.

Испити утврђени као услов за признавање полажу се у школи најкасније до краја текуће школске године.

Условни упис

Члан 89.

Лице које је поднело захтев за признавање стране школске исправе може да буде условно уписано у наредни разред, уколико поступак није окончан до почетка школске године.

Школа је дужна да ученика одмах укључи у одговарајући разред.

Решење о признавању**Члан 90.**

Лице које захтева признавање стране школске исправе уз захтев доставља оригинал те исправе или копију оверену код надлежног органа државе у којој је издата исправа чије се признавање захтева и превод овлашћеног преводиоца, а оригинал се доставља на увид.

Решење о признавању коначно је у управном поступку.

Кратак садржај решења исписује се на оригиналну школске исправе и на примерку превода (клаузула о признавању).

Министарство води евиденцију и чува документацију о признавању стране школске исправе.

X ФИНАНСИРАЊЕ**Члан 91.**

Средства за финансирање делатности државне школе обезбеђују се у складу са Законом.

Средства за обављање делатности приватне школе обезбеђује оснивач.

XI ПОВЕРАВАЊЕ ПОСЛОВА ДРЖАВНЕ УПРАВЕ АУТОНОМНОЈ ПОКРАЈНИ**Члан 92.**

Послови утврђени чланом 12. став 3. (остваривање образовно-васпитног рада на језику и писму националне мањине, односно двојезично и за мање од 15 ученика уписаних у први разред), чланом 12. став 6. (извођење образовно-васпитног рада на страном језику, односно двојезично), чланом 34. став 2. (организовање целодневне наставе и продуженог боравка), чланом 35. став 1. (настава за ученике на дужем кућном или болничком лечењу) и чланом 87. став 4. (признавање стране школске исправе) овог закона, поверавају се аутономној покрајини.

XII КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ**Члан 93.**

Новчаном казном од 30.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај школа ако:

- 1) обави испит супротно одредбама овог закона;
- 2) не води прописану евиденцију или евиденцију води супротно одредбама овог закона;
- 3) изда јавну исправу супротно одредбама овог закона.

Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казниће се и директор, односно одговорно лице у школи.

ХИИ ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Заштитна одредба

Члан 94.

Признаје се основно образовање лицима која су стекла то образовање по прописима који су важили до ступања на снагу овог закона.

Наставници и стручни сарадници који обављају образовно-васпитни рад у школи, а који су по прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона испуњавали услове у погледу врсте образовања могу и даље да обављају образовно-васпитни рад у школи.

Престанак важења закона и примена подзаконских аката

Члан 95.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закона о основној школи ("Службени гласник РС", бр. 50/92, 53/93-др. закон, 67/93-др. закон, 48/94-др. закон, 66/94-УС, 22/02, 62/03-др. закон, 64/03-др. закон, 58/04, 62/04, 79/05 и 101/05-др. закон)

Подзаконски акти донети на основу закона из става 1. овог члана примењиваће се до доношења подзаконских аката на основу овог закона, ако нису у супротности са овим законом.

Усклађивање организације и аката школе

Члан 96.

Школа ће ускладити своју организацију и опште акте са одредбама овог закона у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

*Рок за доношење подзаконских аката***Члан 97.**

На основу овлашћења из овог закона, у року од две године од дана ступања на снагу овог закона, министар ће донети подзаконске акте којима се уређују:

- 1) ближи услови за остваривање програма образовно-васпитног рада на страном језику (члан 12. став 8.);
- 2) начин формирања одељења и група у школи (члан 30. став 8.);
- 3) ближи услови за организовање целодневне наставе и продуженог боравка (члан 34. став 4.);
- 4) ближи услови за остваривање наставе код куће и на даљину (члан 36. став 6.);
- 5) врсте диплома, односно награда и ближи услови за њихово додељивање (члан 56. став 4.);
- 6) услови и поступак напредовања ученика (члан 57. став 4.);
- 7) ближи услови за спровођење националне провере знања (члан 65. став 4.);
- 8) врсте, назив, садржај образаца и начин вођења евиденције (члан 77. став 3.);
- 9) садржај образаца јавних исправа (члан 80. став 7.).

*Ступање на снагу***Члан 98.**

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије"

ЗАКОН О ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ
САДРЖАЈ

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ	1
<i>Предмет закона</i>	1
Члан 1.....	1
<i>Делатност основног образовања и васпитања</i>	1
Члан 2.....	1
Члан 3.....	1
<i>Право на основно образовање и васпитање</i>	2
Члан 4.....	2
<i>Обавезност основног образовања и васпитања</i>	2
Члан 5.....	2
Члан 6.....	2
Члан 7.....	2
Члан 8.....	2
<i>Задатак школе</i>	3
Члан 9.....	3
<i>Интеграција ученика са сметњама у развоју и тешкоћама у учењу</i>	3
Члан 10	3
<i>Талентовани и даровити ученици</i>	3
Члан 11.....	3
<i>Језик остваривања образовно-васпитног рада</i>	4
Члан 12.....	4
II ШКОЛА.....	4
<i>Типови</i>	4
Члан 13.....	4
<i>Национална школа</i>	5
Члан 14.....	5
<i>Страна школа</i>	5
Члан 15.....	5
<i>Државна школа</i>	5

Члан 16.....	5
<i>Приватна школа</i>	5
Члан 17.....	5
<i>Издвојено одељење</i>	6
Члан 18.....	6
<i>Претпоставке за рад школе</i>	6
Члан 19.....	6
<i>Школа посебне педагошке оријентације</i>	6
Члан 20.....	6
III ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА.....	7
<i>Циљеви основног образовања и васпитања</i>	7
Члан 21.....	7
<i>Исходи</i>	7
Члан 22.....	7
IV ПРОГРАМИ И ОРГАНИЗАЦИЈА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	8
<i>Програми</i>	8
Члан 23.....	8
<i>Наставни предмети</i>	9
Члан 24.....	9
<i>Развојни план</i>	9
Члан 25.....	9
<i>Школски програм</i>	10
Члан 26.....	10
<i>Начела израде школског програма</i>	11
Члан 27.....	11
<i>Годишњи план рада</i>	11
Члан 28.....	11
<i>Трајање основног образовања и васпитања</i>	11
Члан 29.....	11
<i>Формирање одељења и група</i>	12
Члан 30.....	12
<i>Настава</i>	12
Члан 31.....	12
<i>Разредна и предметна настава</i>	13
Члан 32.....	13

<i>Верска настава</i>	13
Члан 33.....	13
<i>Целодневна настава и продужени боравак</i>	13
Члан 34.....	13
<i>Настава за ученике на кућном и болничком лечењу</i>	14
Члан 35.....	14
<i>Настава код куће и на даљину</i>	14
Члан 36.....	14
<i>Културна и јавна делатност школе</i>	14
Члан 37.....	14
<i>Програм слободних активности</i>	15
Члан 38.....	15
<i>Професионална оријентација ученика</i>	15
Члан 39.....	15
<i>Здравствена и социјална заштита у школи</i>	15
Члан 40.....	15
<i>Заштита животне средине</i>	16
Члан 41.....	16
<i>Превенција насиља</i>	16
Члан 42.....	16
<i>Програм сарадње са локалном заједницом</i>	16
Члан 43.....	16
<i>Програм сарадње са породицом</i>	16
Члан 44.....	16
<i>Излети, екскурзије и настава у природи</i>	17
Члан 45.....	17
<i>Програм стручног усавршавања запослених у школи</i>	17
Члан 46.....	17
<i>Школска библиотека</i>	17
Члан 47.....	17
<i>Дечје и ученичке организације у школи</i>	17
Члан 48.....	17
<i>Вођење летописа и представљање рада школе</i>	17
Члан 49.....	17

<i>Ученичке задруге</i>	18
Члан 50.....	18
<i>Образовање у иностранству</i>	18
Члан 51.....	18
V УЧЕНИЦИ	18
<i>Упис</i>	18
Члан 52.....	18
<i>Оптерећење ученика и трајање часа</i>	19
Члан 53.....	19
<i>Оцењивање</i>	20
Члан 54.....	20
<i>Ослобађање од наставе</i>	20
Члан 55.....	20
<i>Похваљивање и награђивање ученика</i>	21
Члан 56.....	21
<i>Брже напредовање ученика</i>	21
Члан 57.....	21
<i>Ученички парламент</i>	21
Члан 58.....	21
<i>Превоз и исхрана</i>	21
Члан 59.....	21
VI ИСПИТИ	22
<i>Врсте</i>	22
Члан 60.....	22
<i>Разредни испит</i>	23
Члан 61.....	23
<i>Поправни испит</i>	23
Члан 62.....	23
Члан 63.....	23
<i>Спољашње вредновање образовно-васпитног рада</i>	24
Члан 64.....	24
<i>Национална провера знања</i>	24
Члан 65.....	24
<i>Завршни испит</i>	24
Члан 66.....	24

VII МИНИМУМ ПРОЦЕСА РАДА	25
<i>Право на штрајк</i>	25
Члан 67.....	25
<i>Минимум процеса рада</i>	25
Члан 68.....	25
<i>Мере</i>	25
Члан 69.....	25
VIII ЕВИДЕНЦИЈА И ЈАВНЕ ИСПРАВЕ	26
<i>Врсте евиденција</i>	26
Члан 70.....	26
<i>Евиденција о ученику</i>	26
Члан 71.....	26
<i>Евиденција о успеху ученика</i>	27
Члан 72.....	27
<i>Евиденција о испитима</i>	27
Члан 73.....	27
<i>Евиденција о образовно-васпитном раду</i>	27
Члан 74.....	27
<i>Евиденција о запосленима</i>	27
Члан 75.....	27
<i>Начин прикупљања података за евиденцију</i>	28
Члан 76.....	28
<i>Вођење евиденције</i>	28
Члан 77.....	28
<i>Обрада података</i>	28
Члан 78.....	28
<i>Рокови чувања података у евиденцијама</i>	28
Члан 79.....	28
<i>Јавне исправе</i>	29
Члан 80.....	29
<i>Чување и промена података</i>	29
Члан 81.....	29
<i>Дупликат јавне исправе</i>	30
Члан 82.....	30
Члан 83.....	30

<i>Печат</i>	30
Члан 84.....	30
<i>Утврђивање стеченог образовања у недостатку евиденције</i>	30
Члан 85.....	30
Члан 86.....	30
IX ПРИЗНАВАЊЕ СТРАНИХ ШКОЛСКИХ ИСПРАВА	31
Члан 87.....	31
<i>Поступак</i>	31
Члан 88.....	31
<i>Условни упис</i>	31
Члан 89.....	31
<i>Решење о признавању</i>	32
Члан 90.....	32
X ФИНАНСИРАЊЕ	32
Члан 91.....	32
XI ПОВЕРАВАЊЕ ПОСЛОВА ДРЖАВНЕ УПРАВЕ АУТОНОМНОЈ ПОКРАЈНИ	32
Члан 92.....	32
XII КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ	32
Члан 93.....	32
XIII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ	33
<i>Заштитна одредба</i>	33
Члан 94.....	33
<i>Престанак важења закона и примена подзаконских аката</i>	33
Члан 95.....	33
<i>Усклађивање организације и аката школе</i>	33
Члан 96.....	33
<i>Рок за доношење подзаконских аката</i>	34
Члан 97.....	34
<i>Ступање на снагу</i>	34
Члан 98.....	34